

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

(Afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 29. marts 1973).

Udvalget har i en række møder behandlet lovforslaget og har herunder haft samråd med finansministeren. Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danske Korn- og Foderstof-importørers Fællesorganisation,
De danske handelsforeningers fællesorganisation,
Erhvervenes skatteudvalg,
Landsforeningen af Grovvarerhandlende,
Textilfabrikantforeningen og
Træløstgrossisternes fællesrepræsentation.

Disse henvendelser er sammen med finansministerens bemærkninger hertil optrykt som bilag til betænkningen. Som bilag I er desuden optrykt udvalgets skriftlige spørgsmål til finansministeren og dennes besvarelser.

Udvalget har modtaget en deputation fra Korn- og Foderstof-branchens Fællessekretariat.

Finansministeren har tilsendt udvalget et notat om de foreliggende erfaringer vedrørende omgælsesstransaktioner og lignende i forbindelse med de gældende regler om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt. Notatet er optrykt som bilag 13 i bilaget til betænkningen. Finansministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorefter den periode, hvori adgangen til nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, skal afvikles, forlænges med ét, år. Der henvises i øvrigt til de ledsagende bemærkninger til ændringsforslaget.

Et *flertal* (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget)

indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) finder, at efter at finansministeren har udskudt sit lovforslag om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven og således har udskudt den påtænkte forbedring af afskrivningsreglerne for maskiner m. v., er forudsætningen for at medvirke til nærværende lovforslag bristet.

Mindretallet indstiller derfor lovforslaget til *forkastelse*.

Ændringsforslag.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Hans Lund, Ove Hansen, Hjortnæs, Harris Jensen, Søren Jensen (Vejen), Peter Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Inger Lise Petersen og Ømann):

Til § 1.

1) I det foreslåede § 3, stk. 1, ændres „indkomstårene 1973 og 1974“ til: „indkomstårene 1973, 1974 og 1975“.

2) Skalaen i det foreslåede § 3, stk. 1, affattes således:

„Indkomstår:
1973 75 pct.
1974 80 pct.
1975 90 pct.“

3) I det foreslåede § 3, stk. 2, ændres „indkomståret 1975“ til: „indkomståret 1976“.

Bemærkninger.

Til nr. 1-3.

Efter ændringsforslagene forlænges den periode, hvori adgangen til nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, skal afvikles. Adgangen til kontrakt-nedskrivning skal først ophøre helt fra og med indkomståret 1976. I de forudgående indkomstår skal nedskrivningen højst kunne udgøre det beløb, hvormed den aftalte købspris måtte overstige følgende procentdele af dagsprisen:

<i>Indkomstår:</i>	
1973	75 pct.
1974	80 pct.
1975	90 pct.

Det anførte kan også udtrykkes således, at nedskrivningen højst kan udgøre det be-

løb, hvormed den aftalte købspris måtte overstige dagsprisen, efter at denne er ned-sat med følgende procentdele:

<i>Indkomstår:</i>	
1973	25 pct.
1974	20 pct.
1975	10 pct.

Når kontrakt-nedskrivningerne afvikles på den her foreslåede måde, vil det betyde, at de ubeskattede reserver, der er oparbejdet ved hjælp af nedskrivningerne, kommer frem til beskatning i løbet af indkomstårene 1973, 1974, 1975 og 1976. Det kan rent skønsmæssigt anslås, at der for de to første år bliver tale om et årligt merprovenu på 150-200 mill. kr., medens det årlige merprovenu for de to sidste år bliver i størrelses-ordenen 300-400 mill. kr.

Hans Lund,
formand.

Ove Hansen.

Hjortnæs.

Harris Jensen.

Søren Jensen (Vejen).

Peter Nielsen.

Axel Ivan Pedersen.

Inger Lise Petersen.

Ømann,
næstformand.

Juul-Madsen.

Hans Kjær.

Stetter.

Jens Føged.

Jens Peter Jensen.

Kofoed.

Bernhard Baunsgaard.

Dahlgaard.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Bilag 1. Spørgsmål fra udvalget og finansministerens svar herpå	1235
- 2. Skrivelse af den 19. januar 1973 fra Danske Korn- og Foderstofimportørers Fællesorganisation	1255
Underbilag 1 til bilag 2	1257
Underbilag 2 til bilag 2	1259
- 3. Finansministerens bemærkninger til bilag 2	1261
- 4. Skrivelse af den 1. december 1972 fra Landsforeningen af Grovvarehandlende	1263
- 5. Skrivelse af den 5. december 1972 fra De Danske Handelsforeningers Fællesorganisation	1267
- 6. Finansministerens bemærkninger til bilag 4 og 5	1269
- 7. Skrivelse af den 14. december 1972 fra Erhvervenes Skatteudvalg	1271
- 8. Finansministerens bemærkninger til bilag 7	1275
- 9. Skrivelse af den 29. januar 1973 fra Textilfabrikantforeningen	1277
- 10. Finansministerens bemærkninger til bilag 9	1279
- 11. Skrivelse af 6. februar 1973 fra Træløstgrossisternes Fællesrepræsentation	1281
- 12. Finansministerens bemærkninger til bilag 11	1283
- 13. Notat af den 21. februar 1973 fra finansministeren til folketingets skatte- og afgiftsudvalg	1285

Bilag I.

Spørgsmål fra udvalget og finansministerens svar herpå.

Spørgsmål 1:

Udvalget udbeder sig oplysninger om omfanget af afskrivningerne på bindende kontrakter i 1969 sammenlignet med 1968, 1970 og 1971.

Svar:

Der foreligger ingen statistiske opgørelser over de samlede nedskrivninger på varer købt på bindende kontrakt.

Der er dog foretaget en mindre undersøgelse af, i hvilket omfang aktieselskaber har foretaget nedskrivning på varer købt på bindende kontrakt i regnskabsårene 1968-70. Undersøgelsen omfatter hvert tiende aktieselskab i følgende fire kommuner: København, Århus, Glostrup og Brøndbyerne, i alt ca. 700 selskaber.

Omkring 12 pct. af disse selskaber foretog de nævnte nedskrivninger med beløb, der i alt androg ca. 34 mill. kr. i 1968, ca. 52 mill. kr. i 1969 og ca. 57 mill. kr. i 1970.

Omkring halvdelen af de samlede nedskrivninger blev foretaget af ganske få større aktieselskaber. Det er derfor næppe muligt på grundlag af dette materiale at udarbejde blot nogenlunde pålidelige skøn over, hvor store nedskrivninger samtlige aktieselskaber har foretaget i de tre år. Rent skønsmæssigt kan samtlige aktieselskabers nedskrivninger anslås til 400-600 mill. kr. i 1968 og 700-900 mill. kr. i hvert af årene 1969 og 1970.

Der er ikke foretaget lignende undersøgelser af nedskrivningerne hos skattepligtige personer.

Spørgsmål 2:

Udvalget ønsker en belysning af, hvilke følger for erhvervsvirksomhedernes likviditet forslaget medfører.

Der ønskes eksempler både for aktieselskaber, andelselskaber og personlige selskaber, ligesom det ønskes belyst, hvad en

længere afviklingsperiode (f. eks. 3, 4 eller 5 år) vil betyde for virksomhedernes likviditetsmæssige stilling.

Svar:

Forslagets virkninger for virksomhedernes likviditet vil vise sig i form af ændring i deres indkomstskat. De vil være forskellige fra virksomhed til virksomhed afhængig af, i hvor høj grad den enkelte virksomhed kan udnytte og rent faktisk udnytter de gældende regler om nedskrivning af varepartier indkøbt på bindende kontrakt. Det vil derfor være naturligt først at undersøge virkningen af de gældende regler, og dette er i det følgende gjort ved at følge tre skematiske tidsforløb, et for virksomheder med konstant omsætning fra år til år, et for virksomheder med stigende omsætning fra år til år og et for virksomheder med faldende omsætning fra år til år. De tre tidsforløb er undersøgt dels for et aktieselskab, dels for en virksomhed med ansvarlig indehaver. Der er i begge tilfælde regnet med, at virksomheden i regnskabet for 1972 for første gang har nedskrevet på en kontraktbeholdning til et beløb af 1 mill. kr., og derved opnået en reduktion i den skattepligtige indkomst på 300.000 kr., hvilket igen har bevirket en likviditetsforbedring, der er lig skatten af de 300.000 kr. For aktieselskabet er det 36 pct. eller 108.000 kr., medens der for den ansvarlige virksomhedsindehaver er regnet med en marginalskatteprocent på 66 $\frac{2}{3}$ pct., således at skattebesparelsen bliver 200.000 kr.

Som eksempel på et andelselskab er valgt en produktions- og salgsforening, der ikke har foretaget opkøb af råvarer hos andre end medlemmer, og som ikke har drevet detailsalg fra butik m. v. I så fald udgør den skattepligtige indkomst 4 pct. af foreningens formue ved indkomstårets udgang,

og indkomstskatten beregnes som 14 pct. af den således beregnede skattepligtige indkomst. En nedskrivning, der nedsætter formuen med 300.000 kr., vil således reducere den skattepligtige indkomst med 12.000 kr. og indkomstskatten med 1.680 kr.

Undersøgelsen omfatter en periode på syv år. Det forudsættes, at kontraktnedskrivningerne udnyttes fuldt ud, således at virksomhederne med konstant omsætning hvert år opretter en kontraktbeholdning på 1 mill. kr., virksomhederne med stigende omsætning øger deres kontraktbeholdning med 20 pct. om året og virksomhederne med faldende omsætning nedskærer deres kontraktbeholdning med 20 pct. om året. Under disse forudsætninger er det i det følgende beregnet, hvorledes virksomhedernes indkomstskat påvirkes, når kontraktnedskrivningerne foretages efter de gældende regler, efter lovforslagets regler og efter et udkast med en femårig afviklingsperiode. Ændringerne i indkomstskatten er i alle tilfælde henført til det indkomstår, for hvilket skatten beregnes.

1. Gældende regler.

a. Kontraktbeholdningen er uændret fra år til år.

De beløb, der nedskrives på regnskabet for det ene år, skal tages til indtægt på regnskabet for det følgende år. Når virksomhederne som her forudsat nedskriver samme beløb hvert år, vil nedskrivningen kun medføre skattnedsættelse i periodens første år, 1972. I hvert af de følgende år vil årets nedskrivning på 300.000 kr. blive opvejet af, at forrige års nedskrivning, der også er på 300.000 kr., nu skal tages til indtægt. Under disse forudsætninger får nedskrivningerne samme virkning som et rente- og afdragsfrit lån af samme størrelse som den skattnedsættelse, nedskrivningen udløste i periodens første år. Som foran nævnt drejer det sig i dette eksempel om 108.000 kr. for et aktieselskab, om 200.000 kr. for en indehaver med en marginalskat på $66\frac{2}{3}$ pct. og om 1.680 kr. for en produktions- og salgsforening.

I øvrigt er virkningerne af de gældende regler belyst i tabel 1.

Tabel 1. Nedskrivning ifølge gældende regler ved konstant kontraktbeholdning.

Regnskabsår	Kontraktbeholdning ultimo kr.	Samlet nedskrivning ultimo kr.	Skattebesparelse på stigning i nedskrivningsbeløbet			
			Stigning i nedskrivningsbeløb kr.	aktieselskab kr.	person kr.	produktions- og salgsforening kr.
1972	1.000.000	300.000	300.000	108.000	200.000	1.680
1973	1.000.000	300.000	0	0	0	0
1974	1.000.000	300.000	0	0	0	0
1975	1.000.000	300.000	0	0	0	0
1976	1.000.000	300.000	0	0	0	0
1977	1.000.000	300.000	0	0	0	0
1978	1.000.000	300.000	0	0	0	0

b. Kontraktbeholdningen stiger fra år til år.

Hvis virksomhedens kontraktbeholdning er 1.000.000 kr. i 1972 og stiger med f. eks. 20 pct. hvert år, vil nedskrivningerne lige-

ledes stige hvert år, og tilvæksten i nedskrivningsbeløbene vil udløse skattnedsættelse ikke alene det første år, men i hvert af årene. Det er nærmere belyst i tabel 2.

Tabel 2. Nedskrivning ifølge gældende regler ved stigende kontraktbeholdning.

Regnskabsår	Skattebesparelse på stigning i nedskrivningsbeløbet					
	Kontraktbeholdning ultimo kr.	Samlet nedskrivning ultimo kr.	Stigning i nedskrivningsbeløb kr.	aktieselskab kr.	person kr.	produktions- og salgsforening kr.
1972.....	1.000.000	300.000	300.000	108.000	200.000	1.680
1973.....	1.200.000	360.000	60.000	21.600	40.000	336
1974.....	1.440.000	432.000	72.000	25.920	48.000	403
1975.....	1.728.000	518.400	86.400	31.104	57.600	484
1976.....	2.073.600	622.080	103.680	37.325	69.120	581
1977.....	2.488.320	746.496	124.416	44.790	82.944	697
1978.....	2.985.984	895.795	149.299	53.748	99.533	836

c. Kontraktbeholdningen falder fra år til år.

Hvis kontraktbeholdningen er 1.000.000 kr. i 1972 og derefter falder med 20 pct. om året, vil nedskrivningen kun medføre skattnedsættelse det første år. I de følgende år vil årets nedskrivning hele tiden være min-

dre end nedskrivningsbeløbet fra det foregående år, der som nævnt skal tages til indkomst. Derfor vil nettoresultatet i disse år blive en forhøjelse af den skattepligtige indkomst og dermed skattestigning, der i tabel 3 er betegnet med ÷.

Tabel 3. Nedskrivning ifølge gældende regler ved faldende kontraktbeholdning.

Regnskabsår	Skattebesparelse på stigning og skatteforhøjelse (÷) på grund af fald i nedskrivningsbeløbet					
	Kontraktbeholdning ultimo kr.	Samlet nedskrivning ultimo kr.	Stigning i nedskrivningsbeløb kr.	aktieselskab kr.	person kr.	produktions- og salgsforening kr.
1972.....	1.000.000	300.000	300.000	108.000	200.000	1.680
1973.....	800.000	240.000	÷ 60.000	÷ 21.600	÷ 40.000	÷ 336
1974.....	640.000	192.000	÷ 48.000	÷ 17.280	÷ 32.000	÷ 269
1975.....	512.000	153.600	÷ 38.400	÷ 13.824	÷ 25.600	÷ 215
1976.....	409.600	122.880	÷ 30.720	÷ 11.059	÷ 20.480	÷ 172
1977.....	327.680	98.304	÷ 24.576	÷ 8.847	÷ 16.384	÷ 138
1978.....	262.144	78.643	÷ 19.661	÷ 7.078	÷ 13.107	÷ 110

2. Afvikling af kontrakt nedskrivning.

På grundlag af eksemplerne i tabel 1, 2 og 3 er det i det følgende beregnet, hvorledes virksomhedernes skattetilsvær for årene efter 1972 vil ændres, hvis adgangen til at nedskrive på varer købt på bindende kontrakt

afvikles. Beregningerne er gennemført med to forskellige former for afviklingsregler. Den ene svarer til lovforslagets, hvorefter kontraktbeholdningen i 1973 kan nedskrives til 80 pct. af dagsprisen og i 1974 til 90 pct. af dagsprisen, mens der fra og med 1975

ikke længere kan foretages nedskrivning af denne art. Den anden afviklingsordning, der i det følgende betegnes som udkastet, går ud på, at den nuværende nedskrivningsprocent på 70 forhøjes med 6 procentpoints pr. år, således at nedskrivningen helt ophører fra og med 1977.

a. Kontraktbeholdningen er uændret fra år til år.

Hvis man ligesom foran i tabel 1 går ud fra, at der hvert år nedskrives så meget som muligt på en kontraktbeholdning på 1 mill. kr., vil de årlige nedskrivninger ifølge gældende regler, lovforslag og udkast blive som anført i tabel 4.

Tabel 4.

Regnskabsår	Nedskrivning ifølge gældende		
	regler	lovforslag	udkast
	kr.	kr.	kr.
1972	300.000	300.000	300.000
1973	300.000	200.000	240.000
1974	300.000	100.000	180.000
1975	300.000	0	120.000
1976	300.000	0	60.000
1977	300.000	0	0
1978	300.000	0	0

Hvis nedskrivningerne efter de gældende regler benyttes som sammenligningsgrundlaget, vil lovforslagets afviklingsregler medføre, at den oprindelige nedskrivning i 1972 på 300.000 kr. afvikles på den måde, at den skattepligtige indkomst i hvert af årene 1973, 1974 og 1975 forhøjes med 100.000 kr. Udkastet vil derimod medføre, at den skattepligtige indkomst i løbet af 5 års perioden 1973-77 forhøjes med 60.000 kr. årlig.

For aktieselskaber med en marginalskatteprocent på 36 pct. vil det medføre følgende skattestigninger (likviditetstab):

Regnskabsår	Skattestigning for aktieselskaber ifølge	
	lovforslag	udkast
	kr.	kr.
1972	0	0
1973	36.000	21.600
1974	36.000	21.600
1975	36.000	21.600
1976	0	21.600
1977	0	21.600
1978	0	0

Hvis virksomhedens ejer er en person, hvis marginalskatteprocent er $66\frac{2}{3}$, drejer det sig om følgende skattestigninger:

Regnskabsår	Skattestigning for ansvarligt firma ifølge lovforslag	
	udkast	udkast
	kr.	kr.
1972	0	0
1973	66.667	40.000
1974	66.667	40.000
1975	66.667	40.000
1976	0	40.000
1977	0	40.000
1978	0	0

For de nævnte produktions- og salgsforeninger bliver der tale om følgende skattestigninger:

Regnskabsår	Skattestigning for produktions- og salgsforeninger	
	lovforslag	udkast
	kr.	kr.
1972	0	0
1973	560	336
1974	560	336
1975	560	336
1976	0	336
1977	0	336
1978	0	0

b. Kontraktbeholdningen er stigende fra år til år.

Hvis kontraktbeholdningen som forudsat foran i tabel 2 er 1 mill. kr. i 1972 og stigende med 20 pct. om året, vil de maksimale årlige nedskrivninger blive som anført i tabel 5.

Tabel 5.

Regnskabsår	Nedskrivning ifølge gældende		
	regler	lovforslag	udkast
	kr.	kr.	kr.
1972	300.000	300.000	300.000
1973	360.000	240.000	288.000
1974	432.000	144.000	259.200
1975	518.400	0	207.360
1976	622.080	0	124.416
1977	746.496	0	0
1978	895.795	0	0

Når kontraktbeholdningen som her forudsat stiger fra år til år, medfører de gældende

regler, at også de maksimale nedskrivningsbeløb stiger, og denne stigning vil hvert år udløse en ny skattenedsættelse, der kan beregnes som marginalskatteprocenten af forøgelsen i kontrakt nedskrivningen. De to afviklingsordninger vil derimod medføre, at de maksimale nedskrivningsbeløb falder fra år til år, selv om kontraktbeholdningen øges med 20 pct. om året. De faldende nedskrivningsbeløb vil medføre en skattestigning, der kan beregnes som marginalskatten af faldet i nedskrivningsbeløbene. Når kontraktbeholdningen vokser fra år til år, bevirker afviklingsordningerne således, at de pågældende skatteydere ikke alene mister de skattelettelser, som de hvert år ville have opnået i kraft af de gældende ordninger, men desuden at de i afviklingsperioden vil blive beskattet af de nedskrivninger, de har foretaget i regnskabsåret 1972.

Fra 1973 til 1974 vil de gældende regler ifølge eksemplet i tabel 5 således have medført en forøgelse af nedskrivningerne fra 360.000 kr. til 432.000 kr. eller med 72.000 kr. og en tilsvarende nedsættelse i den skattepligtige indkomst. Lovforslagets afviklingsregler vil derimod nedsætte nedskrivningsbeløbet fra 240.000 kr. til 144.000 kr. eller med 96.000 kr., og dette vil medføre en tilsvarende stigning i den skattepligtige indkomst. Sammenlignet med de gældende regler vil lovforslaget i dette tilfælde betyde, at skatteyderen i 1974 går glip af nedsættelse af den skattepligtige indkomst på 72.000 kr. og i stedet får sin indkomst forhøjet med 96.000 kr. Hans skattepligtige indkomst forhøjes altså med i alt 168.000 kr.

For aktieselskaber med en marginalskat på 36 pct. kan skattestigningerne som følge af lovforslagets og udkastets afviklingsregler beregnes til følgende beløb:

Regnskabsår	Skattestigning for aktieselskaber ifølge	
	lovforslag	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	43.200	25.920
1974.....	60.480	36.288
1975.....	82.944	49.759
1976.....	37.325	67.192
1977.....	44.790	89.580
1978.....	53.748	53.748

En virksomhedsindehaver med en marginalskatteprocent på $66\frac{2}{3}$ vil få følgende skattestigninger:

Regnskabsår	Skattestigning for ansvarligt firma ifølge	
	lovforslag	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	80.000	48.000
1974.....	112.000	67.200
1975.....	153.600	92.140
1976.....	69.120	124.430
1977.....	82.950	165.900
1978.....	99.533	99.533

Endelig vil der for en produktions- og salgsforening blive tale om følgende skattestigninger:

Regnskabsår	Skattestigning for produktions- og salgsforeninger ifølge	
	lovforslag	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	672	403
1974.....	941	564
1975.....	1.290	774
1976.....	581	1.045
1977.....	697	1.393
1978.....	836	836

c. Kontraktbeholdningen er faldende fra år til år.

Er kontraktbeholdningen som forudsat foran i tabel 3 1.000.000 kr. i 1972 og derefter faldende med 20 pct. om året, vil de maksimale nedskrivninger blive som anført i tabel 6.

Tabel 6.

Regnskabsår	Nedskrivning ifølge		
	gældende		
	regler	lovforslag	udkast
	kr.	kr.	kr.
1972.....	300.000	300.000	300.000
1973.....	240.000	160.000	192.000
1974.....	192.000	64.000	115.200
1975.....	153.600	0	61.440
1976.....	122.880	0	24.576
1977.....	98.304	0	0
1978.....	78.643	0	0

Når kontraktbeholdningen som her forudsat er faldende fra år til år, vil de maksimale nedskrivninger efter de gældende regler blive lavere end året før. Dette fald i nedskrivningerne vil forøge den skattepligtige indkomst og medføre skattestigninger, der kan beregnes som marginalskatteprocenten af faldet i nedskrivningsbeløbet. De to afviklingsordninger vil i overgangsperioden føre til forstærket fald i nedskrivningsbeløbene og dermed til større skattestigning end de gældende regler.

Eksemplerne i tabel 6 viser således, at de gældende regler fra 1973 til 1974 medfører et fald i det maksimale nedskrivningsbeløb fra 240.000 kr. til 192.000 kr. eller i alt på 48.000 kr. Benyttes lovforslagets regler, bliver der i stedet for tale om et fald i nedskrivningsbeløbet fra 160.000 kr. til 64.000 kr. eller i alt på 96.000 kr. I sammenligning med de gældende regler vil lovforslaget således bevirke en yderligere nedgang i den skattepligtige indkomst på 96.000 kr. ÷ 48.000 kr. = 48.000 kr., og en skattestigning svarende til marginalsatten af dette forskelsbeløb.

Til gengæld vil afviklingen bevirke, at nedgang i kontraktbeholdningen efter afviklingsperiodens udløb ikke længere fører til mindre kontraktnedskrivning og dermed til skattestigning.

For aktieselskaber vil lovforslagets og udkastets afviklingsregler medføre følgende skattestigninger og skattenedsættelser (de sidste er angivet med ÷):

Regnskabsår	Skattestigning for aktieselskaber ifølge	
	lovlorslag	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	28.800	17.280
1974.....	17.280	10.368
1975.....	9.216	5.530
1976.....	÷ 11.059	2.212
1977.....	÷ 8.847	0
1978.....	÷ 7.078	÷ 7.078

For virksomhedsindehavere, der har en marginalsat på $66\frac{2}{3}$ pct., vil der blive tale om følgende skattestigning og skattenedsættelser (÷):

Regnskabsår	Skattestigning for ansvarligt firma ifølge lovforslag	
	udkast	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	53.333	32.000
1974.....	32.000	19.200
1975.....	17.067	10.240
1976.....	÷ 20.480	4.096
1977.....	÷ 16.384	0
1978.....	÷ 13.107	÷ 13.107

For produktions- og salgforeninger bliver skattestigninger og -nedsættelser som følger:

Regnskabsår	Skattestigning for produktions- og salgforeninger ifølge lovforslag	
	udkast	udkast
	kr.	kr.
1972.....	0	0
1973.....	448	269
1974.....	269	161
1975.....	143	86
1976.....	÷ 172	34
1977.....	÷ 138	0
1978.....	÷ 110	÷ 110

Spørgsmål 3:

Kan finansministeren oplyse, om der for visse råstoffer, grovvarer eller eventuelt andre varegrupper kan forekomme så store sæsonsvingninger i priserne, at det burde indgå i vurderingen af lovforslaget om ophævelse af adgangen til afskrivning på bindende kontrakter?

Svar:

Til belysning af, i hvilket omfang prisudviklingen på visse råvarer og grovvarer er præget af sæsonsvingninger, er der nedenfor (tabel 2) anført indekstal for, hvorledes priserne på visse varer, der må antages at være særlig sæsonprægede, har udviklet sig måned for måned i perioden januar 1969-oktober 1972. Det drejer sig om engrosprisindeks for korn, foderstoffer og gødningsstoffer samt råvareprisindeks for foderkorn og oliekgær.

For at give overblik over de sæsonmæssige udsving i disse prisindeks er det nedenfor (tabel 1) anført, hvad de laveste og højeste prisindeks for hvert kalenderår inden for hver varegruppe andrager.

Tabel 1.

	Laveste månedss- indeks	Højeste månedss- indeks
1. Korn:		
1969 (1955=100)	91	99
1970 (1955=100)	101	106
1971 (1968=100)	94	113
1972 (1968=100)	103	117
2. Foderstoffer:		
1969 (1955=100)	106	117
1970 (1955=100)	119	128
1971 (1968=100)	107	118
1972 (1968=100)	105	142
3. Gødningsstoffer:		
1971 (1968=100)	97	115
1972 (1968=100)	102	118
4. Foderkorn:		
1969 (1968=100)	92	101
1970 (1969=100)	109	132
1971 (1970=100)	77	111
1972 (1971=100)	93	106
5. Oliekager:		
1969 (1968=100)	95	104
1970 (1969=100)	108	120
1971 (1970=100)	89	103
1972 (1971=100)	93	120

Begrundelsen for nedskrivning på varer købt på bindende kontrakt er, at skatte-

ydere, der træffer aftaler om køb til senere levering, risikerer at lide tab på deres kontrakter, dersom priserne på de købte varer falder, inden varerne bliver solgt. Et sådant tab vil normalt være fradragsberettiget, når det er konstateret. Nedskrivningsadgangen giver de erhvervsdrivende mulighed for at opnå udsættelse med indkomstskatten, indtil usikkerheden med hensyn til prisudviklingen er afklaret.

Den fremtidige prisudvikling på et vareparti vil afhænge af en lang række faktorer, hvoraf nogle er vanskeligere at forudse end andre. De i spørgsmålet omtalte sæsonsvingninger i priserne hører til den gruppe af prisbestemmende faktorer, som er forholdsvis forudselige for branchekyndige, fordi sæsonbevægelser som regel følger et nogenlunde regelmæssigt mønster. Derfor vil de erhvervsdrivende i almindelighed have forholdsvis gode muligheder for at forudse prisernes sæsonbevægelser og tage hensyn hertil ved indgåelse af kontrakter om varekøb. Behovet for kontrakt nedskrivning må derfor på forhånd formodes at være mindre, når det drejer sig om rent sæsonmæssige prisvariationer, end hvor der er tale om mere vanskeligt forudselige prisbevægelser, der er betinget af den fremtidige konjunkturudvikling m. v.

Tabel 2.

Den månedlige prisudvikling for visse landbrugsvarer.

År	Engrosprisindex											
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1. Korn:												
1969 (1955=100)	96	94	94	95	95	96	93	92	91	99	99	99
1970 (1955=100)	101	101	101	101	102	102	103	103	104	106	106	106
1971 (1968=100)	104	105	107	109	110	111	113	94	95	97	99	101
1972 (1968=100)	103	105	107	108	110	110	113	114	115	117		
2. Foderstoffer:												
1969 (1955=100)	109	112	109	107	107	106	106	106	110	115	117	117
1970 (1955=100)	119	121	120	120	120	121	123	128	128	127	126	126
1971 (1968=100)	118	114	110	109	108	109	109	107	107	109	109	108
1972 (1968=100)	106	105	107	111	113	116	120	122	134	142		
3. Gødningsstoffer:												
1971 (1968=100)	105	107	109	111	113	115	97	99	101	103	105	107
1972 (1968=100)	108	110	112	114	116	118	102	104	104	106		
Råvareprisindex												
1. Foderkorn:												
1969 (1968=100)	101	98	95	97	99	96	92	99	96	94	94	93
1970 (1969=100)	109	111	111	111	115	115	115	132	130	123	122	126
1971 (1970=100)	111	108	107	100	98	101	97	83	77	82	80	87
1972 (1971=100)	94	94	94	94	93	93	95	102	106	105		
2. Oliekager:												
1969 (1968=100)	98	98	95	96	97	96	96	96	99	103	103	104
1970 (1969=100)	108	109	109	109	111	114	115	120	120	117	116	116
1971 (1970=100)	103	94	89	92	99	102	103	96	97	99	95	93
1972 (1971=100)	95	93	99	100	100	100	103	105	110	120		

Spørgsmål 4:

Er det muligt for enkelte områder (f.eks. for korn- og forderstoffer) fortsat at bevare adgangen til afskrivning på bindende kontrakt?

Svar:

Reglerne i lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v. gælder for alle næringsdrivende personer, dødsboer, selskaber og foreninger (lovens § 1, stk. 1) og for alle varer, råstoffer, hel- eller halvfærdige produkter, emballage samt hjælpevarer i produktionsvirksomheder, herunder brændsel, der hører til den pågældende virksomhed (§ 1, stk. 5). Det anførte gælder både med hensyn til reglerne om varelagre og med hensyn til reglerne om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, jfr. herved lovens § 3, stk. 1. Det foreliggende lovforslag om at afskaffe kontraktnedskrivningerne omfatter alle de nævnte grupper af skattepligtige og alle de omtalte varer m. v.

1. En ordning, hvorefter adgangen til kontraktnedskrivning skulle bevares på visse områder, kan i hvert fald ikke tænkes udformet på den måde, at bestemte grupper af personer, selskaber o.s.v. (skattesubjekter) skulle have et skattemæssigt privilegium på dette område. Selv om en næringsdrivende har den væsentligste del af sin virksomhed inden for en bestemt branche el. lign., som man af en eller anden grund ville begunstige med en særregel, må man nemlig tage i betragtning, at mange foretagender driver en blandet virksomhed, der dels ville falde inden for, dels ville falde uden for den pågældende branche.

2. Tænker man sig herefter en ordning, hvor den fortsatte ret til kontraktnedskrivning skulle søges begrænset på anden måde, kan det spørgsmål tænkes rejst, om ordningen kan begrænses til kontrakter om køb af visse bestemte arter af varer.

Skal en sådan ordning ikke med rette kunne kritiseres for vilkårlighed, må det forudsætte, at det med rimelighed kan antages, at netop de varer, der tages med i ordningen — og kun disse — på en eller anden måde gør sig særlig „fortjent til“ at få en sådan særstilling. Det er vanskeligt at se, at noget sådant med rimelighed kan antages om en enkelt eller dog kun ganske få grupper af varer, som det ville være overkomme-

ligt at opregne og afgrænse på en måde, der giver skatteyderne og skattemyndighederne de nødvendige klare holdepunkter for reglernes anvendelse i praksis.

Tænker man sig, at man i første omgang ville nøjes med en særordning for et enkelt eller nogle få vareområder, er der derfor en meget betydelig risiko for, at det hurtigt ville vise sig overordentlig vanskeligt at afvise brancheorganisationer o.s.v., der presser på for at få flere varegrupper med under henvisning til, at det ikke kan begrundes at stille dem ringere end de varer, der kom med i første omgang.

Man må være opmærksom på risikoen for, at en ordning som den omhandlede kunne føre til erhvervsmæssige forvridninger, idet ordningen ville give en skattemæssig tilskyndelse til fortrinsvis at købe varer af de arter, der faldt ind under særreglen, selv om det efter en almindelig erhvervsmæssig bedømmelse ville være fornuftigere — eller i hvert fald lige så fornuftigt — at købe andre varearter.

Efter det anførte mener finansministeriet ikke, at en ordning som den omtalte bør søges gennemført.

3. Det indgår med meget stor vægt i begrundelsen for det foreliggende lovforslag, at reglerne om kontraktnedskrivning giver alt for store muligheder for omgåelsestransaktioner o. lign. En redegørelse herfor er givet i finansministeriets skrivelse af 21. februar 1973 til udvalget (se bilag 13).

Det må tillægges afgørende vægt, at disse omgåelsestransaktioner bringes til ophør, og dette hensyn taler yderligere imod tanken om særregler af den i spørgsmålet nævnte art.

Spørgsmål 5:

I tilknytning til finansministerens bemærkninger til bilag 11 (bilag 12) spørger udvalget, om der ikke for varer, for hvilke der foreligger afsendelsespapirer, kan tillades, at disse medtages i varelageropgørelsen (til dagspris), således at der på denne måde gives en vis adgang til at føre et underskud ét år bagud.

Svar:

Statens ligningsdirektorat har herom oplyst følgende: „Adgang til at foretage nedskrivning på varelager tilkommer ejerne af

varerne. Ejendomsretten overgår fra sælger til køber ved aftale, for artsbestemte køb i forbindelse med varens individualisering. Er disse betingelser opfyldt, tilkommer ned-

skrivningsretten køberen, hvad enten varen beror hos sælgeren eller er undervejs.“

Finansministeriet kan for sit vedkommende tilslutte sig det anførte.

Bilag 2.

DANSKE KORN- OG FODERSTOF-
IMPORTØRERS FÆLLESORGANISATION

Den 19. januar 1973.

Hermed fremsendes vedlagt afskrift af | samt en opstilling over prisudviklingen for
vor henvendelse til hr. Finansminister | foderstoffer i den seneste tid (jfr. underbilag
Grünbaum, dateret den 9. november 1972, | 1 og 2 til bilag 2).

Med venlig hilsen
SEKRETARIATET
J. Henriksen.

Til skatte- og afgiftsudvalget.

Underbilag 1 til bilag 2.

Brev af 9. november 1972 stilet til: hr. finansminister H. Grünbaum, finansministeriet.

Fra dagspressen erfarer vi, at Ministeriet agter at forelægge lovforslag om en ændring af afskrivningsreglerne, således at afskrivningsprocenten for maskiner forhøjes fra 30 pct. til 40 pct., mens afskrivning på bindende kontrakter skal bringes til ophør over en 2-årig periode.

For korn- og foderstofbranchen vil dette være et alvorligt tilbageskridt, idet branchen traditionelt må foretage sine indkøb på lange kontrakter. Da branchens varer er stærkt konjunkturbetonede, og da kontraktperioderne i reglen strækker sig over mange måneder, i nogle tilfælde år, indebærer disse kontrakter store risici for de enkelte virksomheder. Det er imidlertid umuligt for virksomhederne i deres dispositioner at undgå bindende kontrakter over længere

tidsrum, da handelen i råvarer i korn- og foderstofbranchen traditionelt afvikles på denne måde.

Vi bemærkede i dagspressen, at Finansministeren lidt spøgefuldt brugte udtrykket „fup“ om kontraktafskrivningerne, og vi vil derfor gerne påpege, at risikoen indenfor vor branche i høj grad er fakta. Vi kan til belysning af risikoen nævne, at indenfor de sidste 3 måneder er varerne indenfor branchen steget med generelt ca. 30 pct. og for enkelte varer op til 100 pct., og hvornår en tilsvarende nedgang sætter ind, er der selvfølgelig ingen, der kan forudse.

I henhold til ovenstående henstiller vi derfor, at der tages hensyn til branchens særlige forhold.

Med venlig hilsen

Hans Muus,
formand.

Underbilag 2 til bilag 2.

Prisudvikling-Foderstoffer.
(kr./hkg)

	juli	1972 august	september	1973 18. januar
Bomuldsfrøkager 46 pct.....		72,00	72,50	130,00
Sojaskrå.....	94,00	96,50	96,50	154,00
Solsikkeexpeller 41 pct.....		73,50	73,50	130,00
Sildemel 60 pct.....	199,00	205,00	205,00	343,00

Bilag 3.

Finansministerens bemærkninger til bilag 2.

Danske Korn- og Foderstof-Importørers Fællesorganisation gør indsigelse imod forslaget om at afskaffe kontraktnedskrivningerne. Med hensyn til denne organisations bemærkninger om betydningen af prisrisici o. lign. i forbindelse med køb på bindende kontrakt tillader man sig at henvise til finansministeriets bemærkninger i bilag 6 og 8.

Korn- og Foderstofimportørernes Fællesorganisation gør endvidere gældende, at risikoen for omgælsestransaktioner kun har ringe vægt, når det drejer sig om kontraktkøb i den internationale samhandel, der er tale om i denne branche.

Hertil skal finansministeriet bemærke, at omgæelser af reglerne om kontraktnedskrivning typisk foregår på den måde, at der er

en underhåndsaftale eller underhåndsforsståelse mellem parterne om, at køberen i virkeligheden ikke skal være bundet af de bestemmelser om pris, mængde og leveringstid, som ifølge kontrakten ser ud til at være „bindende“. Det er antagelig rigtigt, at der kun er forholdsvis små muligheder for at indgå aftaler af denne art, når det drejer sig om international samhandel af den her omtalte art. Praktiske hensyn taler imidlertid afgørende imod at forsøge at fastsætte særegler om sådanne tilfælde. I øvrigt gælder det i disse som i andre tilfælde, at lovforslaget kun afskaffer adgangen til at tage den blotte *risiko* for et tab i betragtning ved hjælp af en kontraktnedskrivning. Faktisk konstaterede tab vil fremdeles kunne fradrages.

Bilag 4.

DSK

Landsforeningen af Grovvarerhandlende

Den 1. december 1972.

Landsforeningen af Grovvarerhandlende, der er organisation for den private grovvareredetailhandel (kornkøbmænd, møllere og korn/foderstofhandlere) tillader sig herved at rette henvendelse til folketingsudvalget vedr. skattemæssig opgørelse af varelagre m. v., idet vi gerne vil anføre, hvilke virkninger den påtænkte ændring i reglerne om nedskrivning på varer, der er købt på bindende kontrakt, vil få for grovvarerbranchen.

En meget væsentlig del af branchens omsætning sker i importerede varer (oliekager, fodermidler og gødning), hvis priser er meget konjunkturbestemte.

Det kan nævnes, at prisudsving på 40-50 pct. fra sæson til sæson og fra år til år på ingen måde er unormalt. For øjeblikket registreres prisvariationer på 200-300 pct. på visse foderstoffer i forhold til prisniveauet i foråret 1972.

De nævnte varer indkøbes hovedsagelig på kontrakt (terminskøb) til successiv levering. Prisudsvingene er begrundet i, at udbudet og efterspørgslen ændres fra sæson til sæson. Der er tale om landbrugsproducerede varer, hvis udbud er afhængig af bl. a. de skiftende klimatiske forhold. Ligeledes er efterspørgslen reguleret af det danske landbrugs produktionsvilkår.

En stor dansk kornhøst mindsker forbruget af udenlandske olieklager m. v., og gode afsætningsmuligheder for animalske produkter øger efterspørgslen og forbruget af foderstoffer.

De argumenter, der hidtil har været for etableringen og opretholdelsen af den omhandlede nedskrivningsmulighed, herunder prisfaldsrisikoen, er således fortsat fuldtud til stede i grovvarerbranchen.

Vi skal derfor primært henstille til udvalget at opretholde de gældende afskrivningsregler på varer købt på bindende kontrakt.

Skulle der ikke være politisk mulighed for at opretholde de hidtidige regler, vil vi meget kraftigt henstille, at afviklingsperioden bliver udvidet fra de foreslåede 2 år til minimum 5 år.

Grovvarerbranchens indtjenings- og likviditetsforhold er meget nært tilknyttet de vilkår, der er gældende for landbruget. Dvs. rentabiliteten har gennem flere år været meget lav, og ikke mindst har likviditeten været under stærkt pres som følge af landmændenes store kreditbehov.

Det er helt almindeligt, at en grovvarerforretning har bundet mellem en trediedel og halvdelen af årsomsætningen i udestående fordringer hos kunderne. Landbrugets kreditbehov har desværre ikke været aftagende, og øgede investeringer i erhvervet i forbindelse med Danmarks tilslutning til EF giver ikke forhåbninger om en snarlig mulighed for en forbedret likviditet. Samtidig må også forventes øgede investeringer hos grovvarerbranchen selv. Finansieringsmulighederne er for branchen ikke gunstige, hvorfor en forholdsvis stor likvid egenkapital er en nødvendighed.

En meget hurtig afvikling af den likviditetsreserve, som nedskrivning af varer på kontrakter har givet, kan bringe grovvarerbranchens forretninger ud i en likviditetskrise, som mange ikke vil være i stand til at overvinde.

Det er en kendsgerning, at selv mindre og mellemstore forretninger har udnyttet den omhandlede nedskrivningsmulighed således, at der ved en afvikling af reglen skal indtægtsføres flere hundrede tusinde kroner.

Det heraf følgende øgede skattekrav, frygter vi, vil blive umuligt at honorere.

Vi beder om, at man i vurderingen af disse specielle forhold for vor branche medtager, at branchens funktion som leverandør af råstoffer til dansk landbrug i realiteten

Bilag til bet. o. lovf. vedr. skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

er af eksportfremmende karakter og et væsentligt led i produktionen af landbrugsvarer.

Finder udvalget det ikke muligt med en generel forlængelse af afviklingsperioden

gældende for hele erhvervslivet, håber vi, at der kan skabes en særlig løsning på problemet for vort erhverv, som vil komme i en overordentlig vanskelig situation, såfremt det fremsatte lovforslag gennemføres.

Med venlig hilsen

LANDSFORENINGEN AF
GROVVAREHANDLENDE

V. J. Vestergaard,
formand.

/ Verner Pedersen.

Til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Bilag 5.

DE DANSKE HANDELSFORENINGERS
FÆLLES-ORGANISATION

Den 5. december 1972.

De danske Handelsforeningers Fælles-Organisation, der repræsenterer 25 branche-foreninger inden for butikshandelen, blandt hvis medlemmer adskillige er importforretninger, tillader sig herved at henstille, at forslaget om afskaffelse af nedskrivningerne på varepartier, indkøbt på bindende kontrakt, frafaldes.

Det er efter fællesorganisationens opfattelse ikke rimeligt, at de mange mindre og mellemstore handelsvirksomheder, som nu i en årrække har indrettet deres virksomheder på en driftskapital, der er tilvejebragt gennem den skattecredit, som disse afskrivninger giver, nu gennem en afskaffelse af denne ordning skal betale for, at industrien kan opnå yderligere forbedringer af afskrivningerne på maskiner, inventar m. v., jfr. finansministerens forslag til Lov om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven.

For disse virksomheder har de gældende regler for skattemæssige afskrivninger, specielt retten til skattemæssigt at skrive af på indgåede, bindende kontrakter, været af umådelig betydning, og det må antages, at en ophævelse af denne ret vil berøve virksomhederne den nødvendige driftskapital og forrykke konkurrenceforholdene, således at udenlandske virksomheder med bedre økonomisk baggrund får mulighed for at overtage markedsandele fra danske forretninger.

Begrundelsen for nedskrivningsmuligheden er risikoen for tab ved en uønsket prisudvikling eller konjunkturedgange. I en række specialbrancher kan modeændringer for varer, der er købt på kontrakt til senere — eventuel successiv — levering, føre til tab, ligesom efterspørgslen efter varer, der længere tid i forvejen er købt på bindende kontrakt, kan afsvækkes som følge af skiftende økonomiske forhold — øget skatte-

tryk, inflation, prisstigninger m. v. — med den virkning, at tab opstår. De argumenter, der således har ført til etableringen og opretholdelsen af afskrivning på bindende kontrakt, eksisterer således fortsat.

Prisloven, de skærpede konkurrenceforhold samt det hårde skattetryk vanskeliggør i dag forøgelsen af egenkapitalen i virksomhederne, og likviditetsstramningen gør det samtidig vanskeligt at opnå driftsmidler i form af lånt kapital.

Skulle der ikke være politisk mulighed for at opretholde de gældende afskrivningsregler på varer indkøbt på bindende kontrakt, skal man meget henstille, at afviklingsperioden bliver udvidet fra de foreslåede 2 år til minimum 5 år.

I varelagerloven af 3. juni 1967 var det netop fastsat, at kontraktnedskrivningerne skulle afskaffes i løbet af en periode på 5 år, og en kortere frist vil utvivlsomt bringe mange virksomheder ud i en likviditetskrise, som kan være svær at klare. De med afviklingen øgede skattekrav vil være umulige at efterkomme for virksomheder, hvis nettoavanceer i forvejen er presset ned til det ufor-svarlige.

Vi håber, at de anførte forhold kan overbevise udvalget om, at provenutabet på 400-500 millioner kroner årligt, som forbedringen af industriens maskinafskrivninger koster, ikke skal hentes hjem fra de økonomisk svagere handelserhverv. Finder udvalget det derfor nødvendigt at tilvejebringe et merprovenu andetsteds til delvis at opveje det nævnte provenutab, henstiller vi, at det alene bliver inden for den del af erhvervslivet, der opnår økonomiske fordele ved omlægningen af afskrivningerne, og at handelserhvervet friholdes for at betale for industriens fordele.

Med venlig hilsen

p. f. v.

T. Hecht-Nielsen,

formand.

/Erik Langsted,
direktør.

Bilag 6.

Finansministerens bemærkninger til bilag 4 og 5.

Begge de nævnte organisationer henstiller, at de gældende regler om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, opretholdes. Såfremt dette ikke kan imødekommes, henstiller organisationerne, at den foreslåede afviklingsperiode på 2 år forlænges til mindst 5 år.

Landsforeningen for Grovvarehandlende anfører, at en meget væsentlig del af branchens omsætning sker i importerede varer (oliekager, fodermidler og gødning) med store, konjunkturbestemte prisudsving. De grovvarehandlende indkøber hovedsagelig de nævnte varer på bindende kontrakt til successiv levering. Som følge af det anførte er de pågældende udsat for en prisfaldsrisiko, der efter landsforeningens opfattelse taler for at opretholde de gældende regler om kontraktnedskrivning.

Til det anførte skal finansministeriet bemærke, at forslaget alene går ud på at afskaffe adgangen til at tage den blotte risiko for et tab i betragtning ved indkomstopgørelsen. Faktisk indtrådte tab vil derimod kunne fradrages ligesom hidtil, når tabet er konstateret. Finansministeriet mener derfor ikke, at landsforeningens begrundelse for ønsket om at bevare kontraktnedskrivningerne har tilstrækkelig vægt over for de modhensyn, der er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget. Det samme gælder den risikobetragtning, der anføres i henvendelsen fra De danske Handelsforeningers Fællesorganisation.

Ønsket om en forlængelse af afviklingsperioden begrundes i begge henvendelserne med et hensyn til de berørte virksomheders likviditet. Den likviditetsmæssige belastning ville blive mindre følelig, såfremt indtægtsføringen af de ubeskattede reserver, der er opnået ved hjælp af kontraktnedskrivning-

gerne, kunne spredes over en længere periode end foreslået i lovforslaget.

Efter finansministeriets opfattelse tager lovforslagets afviklingsordning et rimeligt hensyn til det omtalte forhold. Det skal herved bemærkes, at den foreslåede 2-årsregel medfører, at nedskrivningsreserverne kommer til beskatning i løbet af 3 indkomstår, nemlig indkomstårene 1973, 1974 og 1975. Den sidste del af reserven skal nemlig først indtægtsføres i det indkomstår, hvor nedskrivningsadgangen ophører helt, d. v. s. i indkomståret 1975, jfr. det foreslåede § 3, stk. 2, i lovforslagets § 1, nr. 1.

Opmærksomheden henledes på, at en forlængelse af afviklingsperioden vil betyde, at det merprovenu, der omtales i bemærkningerne til lovforslaget, vil blive fordelt over flere år, således at det årlige merprovenu bliver mindre.

Såfremt ønsket om en forlængelse af afviklingsperioden ikke kan imødekommes generelt for hele erhvervslivet, ønsker Landsforeningen af Grovvarehandlende en særløsning for grovvarebranchen.

Hertil skal finansministeriet bemærke, at afgrænsningen af de tilfælde, der skulle medtages i en eventuel særregel, ville rejse særdeles vanskelige problemer, som efter ministeriets opfattelse taler afgørende imod tanken om undtagelsesregler el. lign. Hvis man ville gå ind på Landsforeningen af Grovvarehandlendes ønske, må det forudses, at en række andre brancher eller erhverv med større eller mindre ret ville hævde, at de har tilsvarende problemer, som også burde tilgodeses. Konsekvenserne heraf kunne blive særdeles vidtrækkende, og man kunne næppe undgå en grænsedragning, der med rette kunne kritiseres for vilkårlighed.

Bilag 7.

ERHVERVENES SKATTEUDVALG

Den 14. december 1972.

Vedrørende lovforslag nr. 94 om skattemæssig opgørelse af varelagre.

Erhvervenes skatteudvalg må stærkt fraråde den foreslåede afvikling af adgangen til at nedskrive på varer, indkøbt på bindende kontrakt til senere levering.

Begrundelsen for denne nedskrivningsregel er dels at give erhvervsdrivende adgang til at reservere sig overfor risikoen for pris-svingninger ved opgørelsen af skatteindkomsten, dels at gøre det muligt at udjævne svingende årsindtægter således, at der opnås en mere jævn og stabil skattebetaling. Begge disse begrundelser og deres fortsatte gyldighed blev understreget så sent som i Finansministeriets redegørelse for kontrakt-nedskrivningerne til folketingets skatteudvalg den 8. marts 1971.

En række varer, ikke alene råvarer, men også halvfabrikata som f. eks. metervarer og standardprodukter indenfor den elektroniske industri, er udsat for betydelige pris-svingninger. Det samme gælder en række modebetonede færdigvarer. Der vil derfor som regel være en større eller mindre risiko forbundet med indgåelse af bindende kontrakter om køb til senere levering, men samtidig er sådanne kontraktafslutninger nødvendige for at sikre kontinuerlig produktion og afsætning. Det er af stor betydning for erhvervslivet, at der fortsat kan foretages hensættelser til dækning mod sådanne risici.

Hertil kommer, at erhvervsvirksomhed er karakteristisk ved fluktuationer i indtjeningen, og denne tendens synes at forstærkes. Ikke alene betyder dette en merbeskatning af den del af erhvervslivet, som beskattes efter personskatteskalaen (firmaer m. v.) i forhold til lønmodtagere med samme, men jævnt flydende totalindkomst, hvis der ikke er udjævningsmulighed. Det medfører også

for al erhvervsvirksomhed — selskaber som personlige firmaer — en beskatningsrytme, som virker stærkt generende på muligheden for rolig, stabil drift. Både hensynet til ligelig beskatning og til en vis tryghed i virksomhederne tilsiger derfor, at der i et vist omfang er mulighed for indkomstudjævning. Mange virksomheder har imidlertid ikke andre muligheder herfor end kontrakt-nedskrivningerne. En afvikling af denne adgang vil således betyde et hårdt slag mod en tilfældig gruppe erhvervsdrivende, specielt sådanne, som gennem formidling af varer opfylder et centralt behov i den moderne økonomi som leverandører, eksportører og risikofordelere, og som beskæftiger mange funktionærer og arbejdere. Generelt vil afviklingen dog ramme både industri, håndværk og handel.

Det må i denne forbindelse også fremhæves, at reglerne for hensættelser til imødegåelse af forventede tab — hvorved man kan undgå beskatning af indkomst, man aldrig kommer til at tjene — i forvejen er alt for restriktive. Selvom alle virksomheder i dag har øgede, udestående fordringer og deraf følgende stigende tab på debitorer, tillades det som hovedregel ikke virksomhederne at foretage skattemæssige hensættelser mod forventede tab. I stedet for som foreslået for varekontraktens vedkommende at indskrænke virksomhedernes adgang til skattemæssigt at gøre regnskabet forsigtigt op, ville det derfor efter skatteudvalgets mening være rimeligt at udvide virksomhedernes adgang til hensættelser til at imødegå forventede tab.

En afvikling af kontrakt-nedskrivningerne over den foreslåede korte periode an-

gives i motiverne skønsmæssigt at ville påføre erhvervslivet en årlig merskat på 3-400 mill. kr. Set under eet bliver der således tale om en samlet merudgift på over 1 milliard kr. Danske virksomheder har i de senere år i stigende grad lidt under utilstrækkelige mu-

ligheder for konsolidering og selvfinansiering. En merskat som her foreslået vil reducere virksomhedernes driftskapital og dermed uundgåeligt ramme investeringerne.

Erik Møllerup.

/ Jørgen Wernberg.

Til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Bilag 8.

Finansministerens bemærkninger til bilag 7.

Erhvervenes Skatteudvalg fraråder, at man gennemfører forslaget om at afskaffe adgangen til nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt.

Erhvervenes Skatteudvalg henviser for det første til, at en række varer er udsat for betydelige prissvingninger, og at hensynet til en kontinuerlig produktion og afsætning i mange tilfælde gør det nødvendigt for erhvervsvirksomhederne at indgå bindende kontrakt om køb af sådanne varer til senere levering. De omtalte forhold medfører, at virksomhederne udsættes for en tabsrisiko, som efter Erhvervenes Skatteudvalgs opfattelse taler for at bibeholde reglerne om kontrakt nedskrivning.

Til det anførte skal finansministeriet bemærke, at forslaget alene går ud på at afskaffe adgangen til at tage den blotte *risiko* for et tab i betragtning ved indkomstopgørelsen. Faktisk indtrådte tab vil derimod kunne fradrages ligesom hidtil, når tabet er konstateret. Finansministeriet mener derfor ikke, at den omtalte begrundelse for ønsket om at bevare kontrakt nedskrivningerne har tilstrækkelig vægt over for de modhensyn, der er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

For det andet anfører Erhvervenes Skatteudvalg, at de erhvervsdrivendes muligheder for at udjævne svingende årsindkomster bliver mindre, når adgangen til kontrakt nedskrivning afskaffes.

Hertil skal finansministeriet bemærke, at det — uanset hvilken vægt man tillægger hensynet til indkomstudjævning — ikke kan anses for forsvarligt at bibeholde reg-

lerne om kontrakt nedskrivning med den meget alvorlige risiko for omgåelsestransaktioner og lign., som disse regler medfører. Det skal endvidere bemærkes, at skattelovgivningen fortsat vil give de erhvervsdrivende meget betydelige muligheder for at udjævne svingende årsindkomster. I denne forbindelse kan der bl. a. henvises til reglerne om nedskrivning på varelagre; disse regler berøres ikke af det foreliggende lovforslag. Der kan endvidere peges på afskrivningslovens regler om skattemæssige afskrivninger, der inden for lovens rummelige afgrænsning kan fordeles på de enkelte indkomstår efter skatteyderens eget valg. Lovforslaget om ændring af afskrivningsloven og investeringsfondsloven (F. 93) udvider endda grænsen, for så vidt angår saldoafskrivningen på maskiner m. v.

Som begrundelse for ønsket om at bibeholde kontrakt nedskrivningerne henviser Erhvervenes Skatteudvalg endvidere til, at det vil belaste de berørte erhvervsvirksomheders likviditet, når de ubeskattede reserver, der er opnået ved hjælp af kontrakt nedskrivningerne, kommer til beskatning.

Efter finansministeriets opfattelse tager lovforslagets afviklingsordning et rimeligt hensyn til det omtalte forhold. Det skal herved bemærkes, at den foreslåede 2-årsregel medfører, at nedskrivningsreserverne kommer til beskatning i løbet af 3 indkomstår, nemlig indkomstårene 1973, 1974 og 1975. Den sidste del af reserven skal nemlig først indtægtsføres i det indkomstår, hvor nedskrivningsadgangen ophører helt, d. v. s. i indkomståret 1975, jfr. det foreslåede § 3, stk. 2, i lovforslagets § 1, nr. 1.

Bilag 9.**TEXTILFABRIKANTFORENINGEN****Vedrørende lovforslag nr. 94 om skattemæssig opgørelse af varelagre.**

Textilfabrikantforeningen må nære bekymring for, at adgangen til afskrivning af varer købt på bindende kontrakt ophæves.

Produktionstiden fra råvarer til færdigvarer er ofte meget lang inden for tekstilindustrien, i reglen ca. 1½ år, og afsætningsændringer som følge af modesvingninger gør sig hele tiden gældende.

Virksomhederne er ved stigende priser nødt til at binde sig til køb af materiale lang tid frem (6-9 mdr.) og løber derfor en stor risiko, da færdigvarerne måske ikke til sin tid kan afsættes til lønnende priser.

Dette giver i udpræget grad tabsmuligheder og svingninger i indtjeningen, som der er et stort behov for at udjævne.

Som et konkret eksempel kan vi henvise

til de voldsomme stigninger, der er sket i uldpriserne inden for det sidste år. Priserne er steget til det dobbelte på grund af nedgang i produktionen og store opkøb bl. a. fra japansk side. Alle venter at prisen vil gå ned igen, men ingen ved hvornår, og man er nødt til at købe for at holde en kontinuerlig produktion, så længe der er efterspørgsel efter tekstilvarer af uld.

Et bortfald af afskrivningsreglerne for varer købt på bindende kontrakt vil alvorligt svække tekstilindustriens muligheder for konsolidering og vil kunne føre til standsning af virksomheder, som ellers fremover ville have gode chancer for at hævde sig som eksportvirksomheder.

Den 29. januar 1973.

Jørgen G. Hansen.

/ Erling Larsen.

Bilag 10.**Finansministerens bemærkninger til bilag 9.**

Der henvises til bemærkningerne i bilag 8.

Bilag II.**TRÆLASTGROSSISTERNES
FÆLLESREPRÆSENTATION**

Den 6. februar 1973.

Vedrørende afskrivning på bindende kontrakt.

Af forskellige notitser i dagspressen må vi forstå, at finansministeren har afvist Erhvervenes Skatteudvalgs argumentation for bevarelse af retten til nedskrivning på varer købt på bindende kontrakt, og man må vel derfor allerede nu betragte denne ret som bortfaldet.

Vi tillader os dog at gøre udvalget bekendt med, at der ved denne lovændring samtidig røres ved en anden afskrivningsret — retten til nedskrivning af købte varer ved et konstateret prisfald på statutidspunktet, altså en nedskrivning fra *købspris til dagspris*. Ved bortfald af denne ret, som jo også gælder for varepartier, der er svømmende eller hjemtaget på lager, tvinger man virksomhederne væk fra det elementære regn-

skabsmæssige princip og kan således bringe virksomhedens regnskab i klar juridisk konflikt, f. eks. med aktieselskabslovens regnskabsbestemmelser.

I vor branche foretager vi ofte køb af trælast i august/september for levering kommende år, og et prisfald på ganske få procent kan helt fjerne grundlaget for vor bruttoavance ved videresalg, og det må være utænkeligt, at lovgivningen skulle tvinge os til at se bort fra en viden om et kommende tab, der jo stammer fra afvigte periode og således må henføres til denne.

Vi håber, at udvalget ved ændring af denne lov tager hensyn til dette forretningsmæssige princip og bibeholder retten til nedskrivning fra købspris til dagspris.

**TRÆLASTGROSSISTERNES
FÆLLESREPRÆSENTATION**

p. b. v.

Søren Arnbak.

Bilag 12.**Finansministerens bemærkninger til bilag 11.**

Efter de gældende regler kan nedskrivningen på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, udgøre det beløb, hvormed den aftalte købspris overstiger 70 procent af dagsprisen. Efter lovforslaget ændres den omtalte procentdel til 80 for indkomståret 1973 og til 90 for indkomståret 1974. Fra og med indkomståret 1975 kan der efter lovforslaget slet ikke foretages nedskrivning på bindende kontrakt.

Trælastgrossisternes Fællesrepræsentation anfører nu, at der for indkomståret 1975 og følgende år bør være adgang til at foretage en kontraktnedskrivning = det beløb, hvormed den aftalte købspris måtte overstige 100 procent af dagsprisen. Dette forslag tager med andre ord sigte på tilfælde, hvor den dagspris, der ved udgangen af kontraktåret gælder for varer af den pågældende art, er lavere end den købspris, der er aftalt i den bindende kontrakt. I sådanne tilfælde mener fællesrepræsentationen, at man kan forudse, at den omtalte lavere dagspris også vil gælde, når varerne til sin tid er leveret, således at køberen må regne med (har „en viden“ om), at han vil få et tab svarende til

forskellen mellem den aftalte købspris og dagsprisen ved udgangen af det regnskabsår, hvori skatteyderen har indgået kontrakt om køb af et parti varer til levering i det kommende år. Fællesrepræsentationen mener derfor, at skatteyderen ved indkomstopgørelsen for kontraktåret bør kunne foretage en nedskrivning svarende til et forventet tab af denne størrelse.

Til det anførte skal finansministeriet bemærke, at den omstændighed, at dagsprisen ved kontraktårets udgang er lavere end den aftalte købspris, ikke kan give nogen viden om, hvorvidt skatteyderen til sin tid får et tab, eller hvor stort dette i så fald bliver. Størrelsen af den fortjeneste eller det tab, skatteyderen får på varerne, afhænger nemlig af prisforholdene på det tidspunkt, hvor han sælger varerne, eller hvor de indgår i det følgende års lageropgørelse. Herefter mener finansministeriet ikke, at det af fællesrepræsentationen anførte bør føre til, at man bevarer en adgang til at tage *den blotte risiko* for et tab i betragtning ved hjælp af en kontraktnedskrivning som den, fællesrepræsentationen bringer i forslag.

Bilag 13.

FINANSMINISTERIET

Den 21. februar 1973.

Notat fra finansministeren til folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Under udvalgets samråd med finansministeren den 14. februar 1973 drøftedes bl. a. de foreliggende erfaringer vedrørende omgøelsestransaktioner o. lign. i forbindelse med de gældende regler om nedskrivning på varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt. Herom kan følgende oplyses:

A. De *gældende betingelser* for kontrakt-nedskrivning er:

1) Skatteyderen skal *inden indkomstårets udgang* have indgået bindende kontrakt om køb af varer, råstoffer, hel- eller halvfærdige produkter, emballage eller hjælpevarer for en produktionsvirksomhed, herunder brændsel.

2) Det skal være aftalt i den bindende kontrakt, at varerne skal *leveres senest i løbet af det kommende indkomstår*.

3) Varerne må ikke være leveret til skatteyderen eller videresolgt af denne inden udgangen af det indkomstår, hvori kontrakten er indgået.

4) Der skal være indgået en *bindende aftale om mængden* af varer, der skal leveres.

5) Der skal endvidere være truffet *bindende aftale om den pris*, skatteyderen skal betale for varerne.

Selv om kontrakten går ud på betaling efter leveringsdagens pris, kan der dog alligevel foretages kontrakt-nedskrivning, såfremt der tillige er aftalt en *mindstepris*; men nedskrivningen kan da kun foretages på grundlag af den aftalte mindstepris.

B. Selve *nedskrivningsreglen* går ud på, at skatteyderen ved indkomstopgørelsen for kontraktåret kan fradrage en nedskrivning, som højst kan udgøre det beløb, hvormed den aftalte købspris overstiger 70 procent af dagsprisen ved udgangen af det nævnte indkomstår. Hvor nedskrivningen sker på grundlag af en i kontrakten aftalt mindstepris, er det dog forskellen mellem mindsteprisen og 70 procent af dagsprisen, det kommer an på.

Nedskrivningen kan normalt ikke omfatte et større kvantum end en fjerdedel af virksomhedens normale årlige indkøb af varer af den pågældende art; men statens ligningsdirektorat kan dispensere fra denne regel.

Den kontrakt-nedskrivning, der fradrages i indkomsten for et givet indkomstår, skal tages til indtægt det følgende år.

C. Det er statens ligningsdirektorats indtryk, at *skatteydernes brug af reglerne om kontrakt-nedskrivning* i et særdeles betydeligt og stadig stigende antal tilfælde har den karakter, at der nedskrives på kontrakter, der alene er oprettet for at opnå en skattemæssig fordel, medens samhandelen mellem parterne i realiteten afvikles, som om køberen indkøbte sine varer, efterhånden som han får brug for dem, og til den til enhver tid gældende dagspris. I mangfoldige tilfælde må det også antages, at en sådan samhandelsform er den naturlige for parterne efter karakteren af deres virksomheder.

I mange tilfælde må det således antages, at det er på grund af de gældende beskattingsregler, at der oprettes kontrakter om for eksempel bagermestres, tømremestres og murermestres forbrug af mel, træ og mursten, ligesom der endog har været et eksempel på, at der er oprettet kontrakt om successiv levering af pølser til en person, der forhandler pølser fra en pølsevogn.

I mange tilfælde kan sådanne utilsigtede virkninger af de gældende regler opnås, uden at reglerne kan anses for overtrådt. Det hænger sammen med reglen om, at der kan foretages kontrakt-nedskrivning, selv om der er truffet aftale om betaling efter leveringsdagens pris, når der blot tillige er aftalt en mindstepris. I sådanne tilfælde skal nedskrivningen ganske vist foretages på grundlag af mindsteprisen; men ved deres valg af mindstepris kan parterne undgå, at denne begrænsning af nedskrivningsadgan-

gen får synderlig betydning; de kan for eksempel vælge dagsprisen ved udgangen af kontraktåret som mindstepris.

Det kan dog selvsagt blive en ulempe for køberen, hvis han fastholdes ved en kontrakt om betaling af en vis mindstepris, selv om dagsprisen på leveringstidspunktet er faldet ned under den aftalte mindstepris. I et meget stort antal tilfælde må det imidlertid antages, at den tilsyneladende risiko herved i virkeligheden ikke foreligger:

For det første gælder det for en meget stor del af de varer, hvorom der oprettes kontrakter, at parterne ud fra erfaringerne igennem mange år og deres kendskab til prisudviklingen kan regne med en helt overvejende sandsynlighed for, at priserne vil stige i løbet af det år, hvor varerne skal leveres ifølge kontrakten. Det medfører, at køberen rent faktisk kommer til at betale efter leveringsdagens dagspris, medens kontraktens bestemmelse om mindstepris ikke får nogen betydning. I det indbyrdes mellemværende mellem parterne bliver køberen med andre ord reelt stillet, som om han ikke har indgået nogen kontrakt, men blot køber sine varer til dagspris, efterhånden som han skal bruge dem.

For det andet må det antages, at det er almindeligt, at der er en underhåndsaftale eller underforståelse mellem parterne om, at køberen i virkeligheden ikke skal være bundet af den tilsyneladende „bindende“ kontrakt om en vis mindstepris. Hvor det kan påvises, at et sådant arrangement er truffet, medfører det, at skattemyndighederne ikke godkender kontrakt nedskrivningen, idet betingelserne ikke er opfyldt. Det er imidlertid meget vanskeligt og i praksis uoverkommeligt for skattemyndighederne at føre en effektiv kontrol med, at sådanne omgælder ikke finder sted.

Underhåndsaftalen eller underhåndsførelsen mellem parterne kan også gå ud på, at køberen i virkeligheden skal være ubundet af andre af de tilsyneladende „bindende“ bestemmelser i kontrakten, navnlig bestemmelserne om leveringstiden og om mængden af varer, som køberen skal aftage.

Endelig kan parterne omgå bestemmelsen om, at kontrakten skal være indgået inden

indkomstårets udløb. Dette kan de gøre ved at datere kontrakten i det „gamle“ indkomstår, selv om den i virkeligheden først er oprettet efter begyndelsen af det nye indkomstår. Herved opnår køberen for det første, at han kan indrette sine kontraktoprettelser efter, hvor store kontrakt nedskrivninger han „har brug for“, når det forrige års indkomst er gjort op. For det andet medfører den „forsinkede“ oprettelse af kontrakten, at man kommer nærmere ved det tidspunkt, hvor varerne skal leveres, således at køberen bedre kan forudse prisudviklingen, hvilket helt eller delvis fjerner den prisrisiko, som kontrakten måske ellers kunne medføre for ham.

Det er i første række køberen, der er fristet til at omgå reglerne ved underhåndsaftaler m. v. af den omtalte art. Den fristelse, køberen er udsat for, gælder imidlertid også for sælgerne, der kan føle det vanskeligt at afvise en god forretningsforbindelse, som ønsker at indgå et sådant arrangement. Hvis sælgeren alligevel siger nej, risikerer han måske, at køberen går over til en anden leverandør, der ikke tager så nøje på det.

En effektiv kontrol med, at sådanne transaktioner ikke finder sted, måtte forudsætte, at skattemyndighederne i et meget betydeligt antal sager skulle undersøge, om parterne faktisk har opfyldt de kontrakter, hvorpå køberen har foretaget nedskrivning under anbringende af, at kontrakten var bindende. Det ville være helt uoverkommeligt for skattemyndighederne at føre en sådan kontrol i det nødvendige omfang. Hertil kommer, at afslutningen af sagen ofte ville give yderligere bevismæssigt besvær, fordi parterne med større eller mindre ret ville hævde, at kontrakten var bindende, og at det skyldes efterfølgende, uforudseelige omstændigheder, at den ikke blev opfyldt efter sit indhold.

Ifølge sagens natur er det ikke muligt at dokumentere, hvor udbredte de omtalte misbrug er. Det er imidlertid indtrykket — bl. a. efter drøftelser med ligningsdirektoratet —, at problemet er så stort, at det taler meget stærkt for at afskaffe reglerne om kontrakt nedskrivning.